

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 2, 12, 28, 30, 30¹, 30², 35¹ STRAIPSNIŲ PAKETIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25¹, 30³, 30⁴, 30⁵, 30⁶, 30⁷, 30⁸, 30⁹, 31¹, 31², 31³ STRAIPSNIAIS, SEPTINTUOJU¹ IR SEPTINTUOJU² SKIRSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

DERINIMO PAŽYMA

2020-06-

Institucija, rašto data ir Nr., pastaba	Suinteresuotų šalių pastabos ir pasiūlymai*	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (2020-05-04, Nr. 5-2875)	1. Asociacija siūlo papildyti įstatymo projekto 7 straipsnio 1 paragrafą taip: „Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, visiško skaidrumo, galimybės pasirinkti paslaugas ir jų tiekėją bei efektyvios konkurencijos užtikrinimo, vartotojo tinkamo interesų atstovavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir atliekų tvarkymo srityje taikomu principu „teršėjas moka“. Solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, visiško skaidrumo, galimybės pasirinkti paslaugas ir jų tiekėją bei efektyvios konkurencijos užtikrinimo, vartotojo tinkamo interesų atstovavimo sąnaudų susigrąžinimo principai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaroje suprantami taip:“, žemiau tekste pateikiant atitinkamus jų išaiškinimus.	Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgiant į įstatymo projekto tikslą, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros principai papildyti (žiūrėti 30 ² straipsnio 1 dalies 5 punktą) skaidrumo principu. Šio principo įgyvendinimas turi užtikrinti, kad informacija apie rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodus, tvarką ir dydžius turi būti vieša. Įstatymo projekte principai įvardinti remiantis Viešojo administravimo įstatyme nurodytais principais ¹ atsižvelgiant į tai, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga yra viešojo paslauga.
Lietuvos savivaldybių asociacija, 2020-04-	2. Projekto 25 ¹ straipsnyje nurodoma, jog Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau — Taryba) išlaikymo sąnaudas sudarys 1 išaiškinimus.	Atsižvelgta ir dalies. Atsižvelgiant į Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo tikslą (ekonominėmis priemonėmis skatinti teršėjus mažinti aplinkos

¹ Viešojo administravimo įstatymo 3 ir 36² straipsniai.

28, Nr. (6)-SD-285 ir 2020-05-12, Nr. (6)-SD-317	(vienas) procentas regioninio atliekų tvarkymo centro (toliau — RATC) bei bendro atliekų deginimo įrenginio valdytojo praėjusių metų reguliuojamosios veiklos pajamos. Taip pat numatyta 0,02 procento delpinigių už kiekvieną pradeltą mokėjimo dieną. Projekto aiškinamajame rašte Tarybos sąnaudoms nurodyta suma yra apie 680 000 Eur/metus, vadinas Tarybos finansavimas brangins visą atliekų tvarkymo sistemą tokia pačia dalimi, kurią galiausiai turės padengti gyventojai ir verslo subjektai, todėl savivaldybės nesutinka su šia Projekto nuostata. Siūlome Tarybos išlaidymui skirti lėšas iš mokesčio už aplinkos teršimą proporcingai sumažinti sumą Tarybos išlaidymui.	teršimą, vykdyti atliekų prevenciją ir tvarkymą, neviršyti nustatytų teršalų išmetimo į aplinką normatyvų, taip pat iš mokesčio kaupiti lėšas aplinkosaugos priemonėms įgyvendinti) ir Tarybai numatytas funkcijas, tokios išlaidos negali būti skiriamos išlaikyti Tarybą. Pasirinktas toks Tarybos finansavimo mechanizmas atsižvelgiant į Tarybos pateiktą informaciją dėl lėšų poreikio naujoms funkcijoms įgyvendinti ir į kitų rinkos dalyvių mokamų įmokų metodiką bei dydžius: geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų — 0,3 procento ² , elektros energijos perdavimo ir skirstymo pajamų — 0,5 procento ³ , gamtinių dujų skystinimo (pakartotinio dujinimo), perdavimo ir skirstymo veiklų pajamų — 1,37 procento ⁴).
	3. Projekto 30 ² str. 7 dalyje numatyta, kad Taryba regioninę kainą nustato likus ne mažiau kaip 5 mėnesiams iki regioninės kainos galiojimo termino pabaigos. Jeigu Taryba per numatytą laiką nenustato kainų, jokių sankcijų nėra numatyta, proporcingumo principas neišlaikytas. Savivaldybės baiminasi, kad gali susidaryti analogiška ydinga situacija, kaip ir šilumos ūkyje, kai kainos patvirtinimas užtrunka	Dar kartą su Taryba peržiūrėjus jos funkcijoms vykdyti būtinas lėšas, sutartas kompromisinis variantas nustatyti, kad Tarybai funkcijų įgyvendinimui turėtų būti skiriama 0,97 procentai pajamų, skaičiuojamas nuo praėjusių metų regioninio atliekų tvarkymo centro ir bendro atliekų deginimo įrenginio, atliekų deginimo įrenginio valdytojo reguliuojamosios veiklos pajamų dydžio
		Neatsižvelgta. Įstatymo projekte numatyta informacijos rengiant regioninės reguliuojamosios kainos projektus teikimo tvarka, nustatyti terminai, kada kainos patvirtinamos. Pagal Tarybos parengtą metodiką regioninių atliekų tvarkymo centrų teikiama susisteminta informacija būtų kur kas efektyvesnis ir operatyvesnis būdas. Įstatymo projekte baudos Tarybai nenumatomos, nes reikalingos informacijos pateikimas priklauso ir

² Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 1 papunktis.

³ Energetikos įstatymo 8 straipsnio 18 dalies 1 papunktis.

⁴ Ten pat.

		ilgą laiką. LSA siūlo, kad Taryba skaičiuotų atliekų tvarkymo kainą pagal savo tvirtinamą metodiką, o RATC užtikrintų reikiamų duomenų teikimą.	nuo regioninių atliekų tvarkymo centrų.
		4. Projekto 30 ² str. 10 dalyje numatyta, kad nepatvirtinus rinkliavos dydžių, skirtumą kompensuoja savivaldybės savo biudžeto sąskaita. Šiai nuostatai savivaldybės kategoriškai prieštarauja, nes pažeidžiamas „sąnaudų susigrąžinimo principas“.	Neatsižvelgta. 30(9) str. 2 dalyje numatyta sankcija – poveikio ar kontrolės priemonė. Minėtame straipsnyje sankcija taikoma, jei savivaldybė nustato naują vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį neatsižvelgdama į Tarybos patvirtintą regioninę reguliuojamąją kainą. 30(2) str. 10 dalyje numatyta, kad jeigu savivaldybės taryba per šioje dalyje nurodytą terminą nenustato naujų arba nepatvirtina esančių vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių, skirtumą atliekų turėtojams kompensuoja savivaldybės savivaldybių biudžeto sąskaita.
		5. Projekto 30(7) str. 10 ir 11 dalyse nurodyta, kad už savivaldybės turi užtikrinti, jog rinkliavos dydis paslaugas atliekų turėtojams neviršytų I proc. vidutinių metinių namų ūkio (fizinio asmenų) pajamų. Taryba nustatinėja regioninės kainos dydžius, o savivaldybės tik pridėdamos komunalinių atliekų surinkimo išlaidas, turi užtikrinti, kad nebūtų peržengta I procento riba, tačiau Taryba gali pareikalauti, kad savivaldybės imtųsi konkrečių veiksmų sumažinti sąnaudas. LSA siūlo, kad už I procento pajamų neviršijimą turi būti atsakinga Taryba, o ne savivaldybė.	Neatsižvelgta. Pagal Vietos savivaldos ⁵ , Rinkliavų ⁶ įstatymus savivaldybė yra įgaliota nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainą ir vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį. Taryba galėtų vykdyti šią funkciją tik tuomet, jeigu Tarybai būtų pavesta nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainą ir vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą už komunalinių atliekų tvarkymą dydį galutiniams vartotojams.
Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija (2020-05-11, Nr. IS-		6. Projekto 3 straipsnio, kuriuo įstatymas papildomas 25(1) straipsniu, 1 dalyje numatyta, kad Taryba tvirtina investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos aprašą, derina regioninių	Atsižvelgta iš dalies. Nepateikta šiame derinimo etape, nes įstatymo projektą dar svarstys ir turės tvirtinti Seimas. Svarstant Seime įstatymo projekto turinys ir įgyvendinimo terminai gali kisti. Todel

⁵ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis.

⁶ Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 3 dalis.

17)		<p>atliekų tvarkymo centrų ir atliekų deginimo įrenginio valdytojo investicijas, susijusias su komunalinių atliekų tvarkymu ir deginimu. Kol nepatvirtintas investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos aprašas, neišku kokias investicijas (investicijas i plėtrą, reinvesticijas ar kt.?) reiks derinti, kokia forma ir ar reiks derinti su savivaldybėmis? Kol neiški investicijų vertinimo ir derinimo tvarka, negalima įvertinti kiek laiko tai gali užtrukti. Pakartotinai siūlome investicijų vertinimo ir derinimo tvarką numatyti įstatyme.</p>	<p>tikslinga rengti įgyvendinamuosius teisės aktus patvirtinus įstatymą. Įstatymo projekte nedetalizuojama tvarka, nes ji bus pateikta Tarybos parengtuose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Patikslinta įstatymo projekto investicijų derinimo tvarka (30⁷ straipsnio 2 dalis).</p>
		<p>7. Projekto 3 straipsnio, kuriuo įstatymas papildomas 25¹ straipsniu, 4 dalyje nustatyta, kad Tarybos pajamas sudaro 1 proc. praėjusių metų regiono atliekų tvarkymo centro veiklos pajamų ir laiku nesumokėjus šios dalies skaičiuojami 0,02 procento dydžio delspinigiai už kiekvieną pradelstą mokėjimo dieną. Kadangi savivaldybės dažnai delsia laiku atsiskaityti su regioniniu atliekų tvarkymo centru už suteiktas paslaugas, nes nesurenka rinkliavos lėšų, o rinkliavos didinimas yra labai ilgas ir nuo politinės valios priklausantis procesas. Siūlome 1 proc. nuo pajamų ir delspinigių skaičiuoti savivaldybėms, o ne regioniniams atliekų tvarkymo centrams, nes ne nuo regioninių atliekų tvarkymo centrų o nuo savivaldybių sprendimų ir savalaikio savivaldybių atsiskaitymo priklausau apmokejimas Tarybai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekte numatyta, kad Tarybos pajamas sudaro 1 proc. praėjusių metų regiono atliekų tvarkymo centro veiklos pajamų. Regioninės reguliuojamosios kainos projektus rengia regioninis atliekų tvarkymo centras. Įstatymo projekte reglamentuota šių projektų rengimo tvarka, terminai.</p> <p>Tvarka dėl delspinigių už kiekvieną pradelstą mokėjimo dieną reglamentuota ir analogišką veiklą reglamentuojančiuose kituose teisės aktuose. Pvz., Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme šis dydis siekia 0,05 procento.</p>
		<p>8. Dėl projekto 5 straipsnio. 30 straipsnio pakeitimas, kurio nurodyta, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius gali atlikti šias komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas, jeigu jas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Koreguota 30 straipsnio 3 dalies 10 dalies sąvoka. Konstitucinis Teismas 2015 m. kovo 5 d. nutarime yra išaiškinęs, kad atliekų tvarkymo viešąsias paslaugas turi teikti esami paslaugų teikėjai (savivaldybių įsteigti arba kiti);</p>

		<p>paveda savivaldybė, įskaitant ir 9 dalyje nurodytą funkciją vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo veiklą. Teisės akto nuostatos toliau veda į tai, kad administruoti gali bet koks juridinis asmuo, jeigu tik turi savivaldybės pavedimą. Atkreiptinas dėmesys į neracionalų lėšų poreikį administravimą vykdančioms skirtingiems subjektams, decentralizuotai. Neaišku, kaip bus vertinama regioninė reguliuojama kaina, jei skirtingi subjektai administruos sistemą beirinkiavos lėšas.</p>	<p>naujus šių paslaugų teikėjus savivaldybė gali steigti tik tais atvejais, kai nėra kitų šių paslaugų teikėjų arba jie negali gyventojams teikti šių paslaugų ekonomiškai ir geros kokybės; pavedimas veiklą savivaldybės įsteigta bendrovei arba kelių savivaldybių įsteigta atliekų tvarkymo įstaigai, imonei ar organizacijai buvo galimas tik tokiu atveju, kai tokiu pavedimu šiai bendrovei, įstaigai, imonei ar organizacijai neteikta privilegijų, nediskriminuoti kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai, užtikrintas atliekų naudojimo ir šalinimo viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas.</p> <p>Atliekų tvarkymo srityje savivaldybės turi paisyti konstitucinio sąžiningos konkurencijos imperatyvo suponuojamo reikalavimo atliekų tvarkytojus atrinkti konkurso būdu pagal jų galimybes teikti nepertraukiamas, geros kokybės ir prieinamas paslaugas. Šis reikalavimas gali būti nevykdomas tik objektyviai pateisintu pagrindu; tokiu pagrindu nelaikytina vien tai, kad savivaldybė yra įsteigusi ūkio subjektą, veikiantį atliekų tvarkymo srityje.</p>
	<p>9. Dėl Projekto 7 straipsnio, kuriuo siūloma pakeisti ATĮ 30(2) straipsnį. Projekto 7 straipsnio 4 dalimi siūloma nustatyti: „rinkiavos <...> dydį nustato savivaldybės taryba, <...> ir neviršydama Tarybos nustatyto regioninės kainos paskirstyto dydžio savivaldybei (neįskaitant išlaidų, susijusių su atliekų surinkimo ir vežimo paslauga)“.</p> <p>Nors siūlomas reguliavimas ir buvo patikslintas, iš dalies atsižvelgiant į anksčiau pateiktas pastabas, tačiau Siūlomas teisinis reguliavimas lieka neaiškus, nes visiškai neaišku, kaip Tarybos nustatytas ir paskirstytas kainos dydis koreliuos su šiuo metu galiojančia vietinės</p>		<p>Neatsižvelgta. Regioninės reguliuojamosios kainos projektas bus grindžiamas būtinųjų sąnaudų reikalingumu ir pagrįstumu. Regioninės reguliuojamosios kainos pagrindimas lems aiškesnę ir skaidresnę vietinės rinkiavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą nustatymą. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir regioninio atliekų tvarkymo centro skurtumai išryškinti pagal įstatymo projekte apibrėžtas funkcijas.</p>

		rinkliavos nustatymo metodika, pagal kurią vietinė rinkliava yra dvinarė, t.y. viena rinkliavos dalis yra pastovioji, o kita -kintama. Taip pat pažymėtina, kad ne visais atvejais komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius ir regioninis atliekų tvarkymo centras yra vienas ir tas pats subjektas. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius (ne regioninis atliekų tvarkymo centras) taip pat kaip ir regioninis atliekų tvarkymo centras gali vykdyti regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių valdymą, gali teikti atliekų tvarkymo paslaugas, todėl šie kaštai (įrenginių eksploatavimo, iš šių administravimo) taip pat turėtų būti įtraukiami nustatant kainą, nors pagal šį įstatymo Projektą komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus kaina nėra reguliuojama.	
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė (2020-05-13, Nr. NV-1311)	10. Projekto 7 straipsnyje, kuriuo įstatymas papildomas 30(2) straipsnio 10 dalimi, numatyta, kad savivaldybių tarybos, atsižvelgdamos į Tarybos nustatytas regionines kainas, šių kainų padalinimą regiono savivaldybėms, pridėjusios savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo kainą, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo regioninių kainų patvirtinimo nustato naujus arba patvirtina esamus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Pagal šį kainos paskirstymo modelį išeitų, kad tų savivaldybių atliekų turėtojai, kurios labiau nutolusios nuo regioninių atliekų tvarkymo objektų, ir kur atstumai tarp atliekų turėtojų žymiai didesni, mokėtų daugiau, nors susidarantys atliekų kiekiai gali būti ir žymiai mažesni. Atliekų surinkimo ir transportavimo sąnaudos tiesiogiai	Neatsižvelgta. Regioninės reguliuojamosios kainos padalinimo kriterijus nustatys Taryba įgyvendinamuosiuose teisės aktuose įvertinusi situaciją savivaldybėse.	

		<p>priklauso nuo laiko, reikalingo atliekoms surinkti, pravažiuotų atstumų bei surenkamų atliekų kiekių. Išdėstyti kriterijai prieštarauja projekto 30(2) straipsnio 1 dalies 1 punktui (būtų nesilaikoma solidarumo principo, kuriame yra numatyta, kad nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, reiškia, kad palankesnės sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prielaidos sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta). Siūlome į regioninės kainos padalinimą įskačiuoti ir atliekų surinkimo bei transportavimo išlaidas ir jos padalinimą palikti spręsti pačioms savivaldybėms arba regionų plėtros taryboms.</p>	
	<p>11. Vertinant Projekto 1 straipsnio 3 dalyje (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 39-1 dalyje) siūlomą įtvirtinti sąvoką – komunalinių atliekų lėšų administravimas, manytina, kad šios sąvokos įsivedimas ir papildomo subjekto įvedimas į atliekų tvarkymo sistemą turėtų būti pagrįstas, t. y. Projekto rengėjas turėtų pagrįsti tokio subjekto būtinumu, taip pat kaip tokio subjekto įtvirtinimas įtakos paslaugos kainą. Pažymėtina, kad tuo atveju, kai komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo paslaugą teiks juridinis asmuo, ji tą darys tikėtina</p>	<p>Neatsižvelgta. Komunalinių atliekų lėšų administravimo funkcijas savivaldybė gali atlikti pati arba pavesti atlikti kitam juridiniam asmeniui. Siekiant aiškumo būtina apibrėžti kas sudaro komunalinių lėšų administravimo veiklą.</p>	

		siekdamas pelno. Be to, sąvoka turėtų būti peržiūreta, kadangi nėra iki galo aišku, kodėl ji yra įtvirtinta, ir lešų administravimas apibūdinamas kaip lešų surinkimas ir kitos funkcijos. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 18 dalį, apibrėžiančią atliekų tvarkymą, į šią sąvoką įeina (ji sąvąje talpina tokius veiksmus) – atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, šių veiklų organizavimas ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant, kai minėtus veiksmus atlieka prekiautojas atliekomis ar tarpininkas.	
	<p>12. Vertinant Projekto 1 straipsnio 5 dalį (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-2 dalyje), Projekto rengėjas turėtų pagrįsti, kodėl regioninis atliekų tvarkymo centras gali būti tik savivaldybių įsteigtas juridinis asmuo. Svarstytina, ar toks teisinis reguliavimas neapriboja kitų subjektų, kurie galbūt ateityje norėtų (galėtų) šias funkcijas atlikti.</p> <p>Be to, formuluotė vykdančias „savivaldybių pavestas funkcijas“ yra ydingas, kadangi gali būti suprastas dvejopai – visų pirma taip, kad savivaldybė gali savo dalį funkcijų perduoti tam juridiniam asmeniui. Toks teisinis reguliavimas yra negalimas. Arba galima suprasti, jog savivaldybė paveda tam tikram subjektui vykdyti tam tikrą veiklą (išimtinį teisių suteikimas ir pan.).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas 2015 m. kovo 5 d. nutarime yra išaiškinę, kad atliekų tvarkymo viešąsias paslaugas turi teikti</p>	<p>Neatsižvelgta. Savivaldybės administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą⁷. Jos pagal Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai⁸. Savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, nustatydama šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdama biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdama viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindama viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę⁹.</p> <p>Regioninių atliekų tvarkymo centrų akcininkai ar dalininkai yra kelios savivaldybės.</p>	

⁷ Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnis.

⁸ Lietuvos Respublikos Konstitucijos 120 straipsnis.

⁹ Ten pat, 9 straipsnio 1 dalis.

		esami paslaugų teikėjai (savivaldybių įsteigti arba kiti); naujus šių paslaugų teikėjus savivaldybė gali steigti tik tais atvejais, kai nėra kitų šių paslaugų teikėjų arba jie negali gyventojams teikti šių paslaugų ekonomiškai ir geros kokybės; pavedimas veiklą savivaldybės įsteigčiai bendrovei arba kelių savivaldybių įsteigčiai atliekų tvarkymo įstaigai, imonei ar organizacijai buvo galimas tik tokiu atveju, kai tokiu pavedimu šiai bendrovei, įstaigai, imonei ar organizacijai neteikta privilegijų, nediskriminuoti kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai, užtikrintas atliekų naudojimo ir šalinimo viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas. Siūlytina ir šiaip aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą.	
	13. Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar vartojama teisiškai tiksli formuluoė Projekto 1 straipsnio 8 ir 9 dalyse (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-5 ir 58-6 dalyse) „įkainius ir kainas reguliuoja valstybė“, kai tuo tarpu Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad „rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį nustato savivaldybės taryba“.	13. Neatsižvelgta. Taryba reguliuoja tik regioninę reguliuojamąją kainą. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainą, t. y. vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį nustato savivaldybė, vadovaudamasi įstatyme nurodytais principais ¹⁰ . Nustatant vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, turi būti vadovaujamasi Vyriausybės patvirtintomis taisyklėmis ¹¹ .	
	14. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnį atliekų surinkimas ir atliekų tvarkymas yra apibrėžtas skirtingomis sąvokomis ir turi šio įstatymo nustatytas skirtingas prasmes, Projekto rengėjas turėtų detalčiai pagrįsti, kodėl siūrinama veiklos sritis,	14. Neatsižvelgta. Minimos sąvokos ne skirtingos, bet papildančios. Atliekų surinkimas (turintis apibrėžti, kas tai yra) patenka į atliekų tvarkymo sąvoką, kaip viena iš tvarkymo veiklų. Atliekų tvarkymo įstatymo 12 str. 1 dalis nustato, kad pavojingųjų atliekų tvarkymo licenciją turi gauti ne visos	

¹⁰ Atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 4 dalis.

¹¹ Ten pat, 30² straipsnio 3 dalis.

		kuriai reikia turėtų pavojingų atliekų tvarkymo licenciją. Pažymėtina, kad galiojanti Atliekų tvarkymo redakcija nustato, kad licencija reikalinga atliekų tvarkymui, į kurio sąvoką įeina ir pavojingų atliekų surinkimas, tačiau atliekų surinkimo sąvoka (jos turinys) yra siauresnis (neapima naudojimo ir šalinimo veiklos).	įmonės, ketinančios tvarkyti pavojingąsias atliekas, bet neturinčios Atliekų tvarkymo įstatyme 6 straipsnyje nurodytų leidimų. Atliekų tvarkymo įstatymo 6 straipsnyje nurodyta, kad leidimus (taršos, TTPK) turi turėti įmonės, ketinančios atlikti atliekų apdorojimą (kas pagal Atliekų tvarkymo įstatymo sąvokas yra atliekų naudojimas ar šalinimas).
		15. Projekto rengėjas turėtų įvertinti ir peržiūrėti Projekto 5 straipsnio 4 dalies (keičiamo įstatymo 30 straipsnio 6-1 dalies) formuluotę, kadangi iš jos neaišku, ar tai yra savivaldybės funkcija ir kaip ji tai turės „užtikrinti“, o pavedimo atveju, neaišku, koks atsakomybės santykis tarp savivaldybės, kuriai tiesiogiai Projektu siekiama nustatyti pareigą, nuo regioninio atliekų tvarkymo centro atsakomybės, kai tokį pavedimą jis gauna. T. y. ar tokiu atveju (pavedimo) savivaldybei jau nebekiltų pareiga (atsakomybė)? Siūlytina šiais aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, prireikus – jį koreguoti.	Neatsižvelgta. Įstatymuose ir kituose teisės aktuose reglamentuota, kad savivaldybė yra atsakinga už komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, įskaitant vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimą ¹² . Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija ¹³ apibrėžtos savivaldybių atsakomybės už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą nekeičiamos. Jos ir toliau išlieka.
Tokia pati kaip Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (2020-05-04, Nr. 5-2875)	16. Atsižvelgiant į šios išvados 11 punkte nurodytą Konstitucinio Teismo doktriną, ir įvertinus Projekto 6 straipsnį (keičiamo įstatymo 30-1 straipsnio 2 dalį), svarstyti, ar nuostata, jog nekilnojamojo turto objekto, kurių rūšių sąrašą nustato aplinkos ministras, savininkas ar įgaliooti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba, jeigu rinkliava savivaldybės teritorijoje nenumatyta, sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį su savivaldybės, kurios teritorijoje yra nekilnojamojo turto objektas, juridiniu asmeniu,	Neatsižvelgta. Europos Teisingumo Teismo sprendime (Teisingumo Teismo 2017 m. kovo 30 d. sprendimas byloje Nr. C-335/16) išaiškinta, kad nustatant įmokas už komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugą turi būti remiamasi vienu iš kriterijų – nekilnojamojo turto rūšimi. Taip pat, jeigu gyvenamosios paskirties pastatuose vykdoma veikla, gali būti numatyta, kad mokesčiai (už atliekas) apskaičiuojamas remiantis konkrečiai nagrinėjamai veiklai nustatytu tarifu ir yra proporcingas šiai veiklai naudojamam plotui. Nustatant mokesčių už komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo	

¹² Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnis; Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 2 ir 31 punktai; Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 8 punktas.

¹³ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktas.

		<p>atliekančiu savivaldybės pavedimu komunalinių atliekų lėšų administravimą, arba savivaldybė, atitinka Konstitucinio Teismo doktriną, taip pat Projekto rengėjas turėtų įvertinti teisės akto vidinę darną (nors ši nuostata iš esmės yra galiojanti, tačiau kelia tam tikrų abejonių), t. y. visų pirmą, Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje yra nustatyta, kad atliekos – medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti, o atliekų turėtojas apibrėžiamas kaip atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų (Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 17 dalis), kas reiškia, kad atliekų susidarymas siejamas su asmeniu (atliekų darytoju), tačiau ne nekilnojamojo turto objektu. Pažymėtina, kad praktikoje kyla klausimas kodėl „statinys daro atliekas“ o ne atliekų darytojas, jo veikla „sukuria (padaro) atliekas“. Manytina, kad įtvirtintas teisinis reguliavimas yra ydingas, kadangi neaišku, kodėl rinkliavos ar kitos įmokos mokėtoju tampa nekilnojamas turtas, tačiau ne atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų. Be to, nustatčius taip, jog rinkliava ar kita įmoka priklauso nuo turto rūšies, išeity, jog poįstatyminiu aktu nustatomas rinkliavos ar kitos įmokos mokėjimo apmokestinimo objektas, privalomo mokėjimo esminė sudėtinė dalis (manytina, tokiu atveju tai turėtų būti įtvirtintas įstatyme).</p>	
		<p>17. Vertinant Projekto 8 straipsnį (keičiamo įstatymo 30-3 straipsnio 1 dalies 1 punktą) pažymėtina, kad Projekte nuosekliai turėtų būti vartojamos formuluotės, ar tam tikrą veiklą vykdyti savivaldybė paveda ar perduoda funkcijas. Esant teisiškai pagrįstam poreikiui išskirti šiuos veiksmus, toks jų vartojimas turėtų</p>	<p>paslauga, remiamasi dėl atliekų turėtojų veiklos galinčių susidaryti atliekų kiekiu, apskaičiuojamu pagal jų užimanų patalpų plotą bei paskirti ir (arba) susidariusių atliekų rūši (Europos Teisingumo Teismo 2009 m. liepos 16 d. sprendimas byloje Nr. C-254/08).</p> <p>Atliekos susidaro vykdant veiklą tam tikrame nekilnojamojo turto objekte. Be to, asmenų skaičius nebūtų objektyvus kriterijus, nes, pavyzdžiui, tokiu atveju, kai nekilnojamojo turto objektas yra nuomojamas ir nuomos sutartis sudaryta tik su vienu fiziniu ar juridiniu asmeniu, nors asmenų skaičius būtų labai didelis). Taip pat, pasitaiko atveju, kad fiziniai asmenys nuomojasi nekilnojamojo turto objektus be nuomos sutarčių, tačiau komunalinės atliekos šiuose nekilnojamojo turto objektuose susidaro.</p> <p>Keičiant reglamentavimą, nebus užtikrinamas apmokėjimas už susidarantį komunalinių atliekų kiekį bei bus apsunkintas ginčų nagrinėjimas dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalines atliekas surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nemokėjimu.</p>
		<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta išsireiškimo „perduoda“. Regioninių atliekų tvarkymo centrų funkcijos išsamiai aprašytos įstatymo projekte atsižvelgiant į suinteresuotų institucijų pastabas dėl funkcijų išgryninimo būtinybės.</p>	

		<p>būti pagrįstas Projekto aiškinamajame rašte. Pažymėtina, kad neišku, iš ko nurodytos funkcijos yra perduodamos, nes pati savivaldybė savo funkcijų perduoti kitiems subjektams neturėtų galėti.</p> <p>Taip pat siūlytina įvertinti, ar tikrai reikia taip smulkiai aprašyti regioninių atliekų tvarkymo centrų funkcijas, siūlytina palikti tik pagrindines, esmines, nesileidžiant į smulkų detalizavimą (pvz. keičiamo įstatymo šio straipsnio 5-9 punktai). Analogiška pastaba taikytina ir Projekto 9 straipsniui (keičiamo įstatymo 30-4 straipsniui).</p>	
--	--	---	--

* Teikiant pastabas nurodyti punktai gali neatitikti patikslintame ir pakartotinai siunčiamame derinti Įstatymo projekte dėstomų punktų numeracijos.

Aplinkos ministras
Kestutis Mazajika
2020-05-18

Tėšės ir personalo skyriaus
vedėja
Reda Skirkevičiūtė
2020-05-18